

18.10.2023

Asiano:  
R 22/3879**JULKINEN SELOSTE ASIASSA R 22/3879**

Varsinais-Suomen käräjäoikeus on 18.10.2023 antamallaan tuomiolla tuominnut vuonna 1939 syntyneen miehen yhden vuoden pituiseen ehdolliseen vankeusrangaistukseen 1.1.2006-31.5.2011 Turussa tehdystä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Syyttäjän rangaistusvaatimus törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä jäi näyttämättä. Vastaaja oli asianomistajan lähisukulainen. Vastaaja oli kosketellut kädellään asianomistajan sukupuolielintä alushousujen alta. Lisäksi vastaaja oli viimeiseksi jääneellä kerralla kerralla laittanut kätensä asianomistajan rintaliivien alle ja kommentoinut asianomistajan rintojen kasvua ja häpykarvoitusta. Koskettelukertojen tarkka lukumäärä jäi selvittämättä, mutta niitä oli ollut ainakin kaksi kertaa mökillä ja muutamia kertoja vastaajan asunnossa kysymyksessä olevana aikana.

Vastaaja kiisti menetelleensä syytteessä väitetyllä tavalla.

Asiassa kuultiin asianosaisia ja kahta todistajaa. Kirjallisena todisteena esitettiin potilaskertomuksia ja laskuja terapiakäynneistä.

Syyksilukeminen perustui asianomistajan sekä todistajien kertomuksiin. Kysymys oli niin pitkän ajan takaisista lapsuuden tapahtumista, että niiden muistaminen yksityiskohtaisesti oli hyvin haasteellista. Asiassa ei ollut syytä epäillä, etteikö asianomistaja ole kertonut hyväksikäyttötilanteista niin kuin hän ne muistaa. Kun kysymys on lapsuuden hauraista muistikuvista ja tapahtumista on kulunut hyvin pitkä aika, on asianomistajan kertomuksen näyttöarvoa arvioitaessa otettava huomioon myös se, että ajan kulumisen myötä muistikuvat ovat voineet heikentyä tai muuttua ja että niihin on voinut sekoittua ja vaikuttaa muualta saatu tieto, kokemukset ja käydyt keskustelut. Kertomuksen arvioinnissa oli siten otettava huomioon muistivääristymien mahdollisuus ja kiinnitettävä huomiota kertomuksen syntytapaan (KKO 2019:54 ja KKO 2013:97).

Asianomistajan muisti tilanteet asunnolla samankaltaisina ja muistikuvat koskivat seksuaalista koskettelua. Mökillä ä tapahtuneisiin kahteen kertaan liittyi poikkeuksellisia yksityiskohtia. Vaikka asianomistaja oli

vasta nuorena aikuisena kertonut tapahtumista ulkopuoliselle, kävi esitetystä henkilötodistelusta ilmi, että hyväksikäyttö oli tullut läheisen aikuisen tietoon lapsen kertomana tekoaikana. Tähän tilanteeseen liittyvät henkilötodistelu tuki asianomistajan kertomusta. Mahdolliset asianomistajan kertomukseen liittyvät muistivääristymät eivät olleet myöskään kertomuksen syntytapaa ja siitä esitetty todistelu huomioon ottaen merkittävät.

Asiassa oli esitetty syyksilukemisen perustaksi riittävän vakuuttava näyttö siitä, että vastaaja on kohdistanut asianomistajaan syytteessä kuvattuja seksuaalisia tekoja. Vastaajan kertomus ei horjuttanut syytteen tueksi esitettyä näyttöä. Näin ollen varteenotettavaa epäilyä asiasta ei jäänyt. Koskettelukertojen tarkka määrä jäi näyttämättä eikä asiassa voitu riittävällä varmuudella sulkea pois sitä vaihtoehtoa, että koskettelua ei ollut tapahtunut kesällä 2011 tai sen jälkeen. Syyttäjän esittämä tekoaika oli 1.1.2006-31.12.2011.

Tekoon sovellettiin lievempänä lakina rikoslain 3 luvun 2 §:n nojalla tekohetkellä voimassa ollut lakia L 563/1998. Rikos oli tekohetkellä voimassa olleen rikoslain 20 luvun 7 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa lapselle hänen tekijää kohtaan tuntemansa erityisen luottamuksen tai muuten tekijästä riippuvaisen aseman takia. Teko ei ollut kuitenkaan vastaavin perustein kuin ennakkoratkaisussa KKO 2011:102 kokonaisuutena arvostellen törkeä, minkä vuoksi vastaajan syyksi luettiin lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö.

Sovellettavan tekohetkellä voimassa olleen lain mukaan lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä on tuomittava vankeutta vähintään 14 päivää ja enintään 4 vuotta. Rangaistuksen mittaamisessa otettiin huomioon teon laatu sekä se, että koskettelukertoja oli ollut useampia ja teon jatkuminen usean vuoden ajan. Lisäksi rangaistuksen mittaamisessa otettiin huomioon asianosaisten väliseen suhteeseen liittyviä seikkoja. Estettä yhden vuoden pituisen vankeusrangaistuksen tuomitsemiselle ehdollisena ei ollut.

Vastaaja veloitettiin maksamaan asianomistajalle korvausta rikoksen aiheuttamasta kärsimyksestä 4.000 euroa ja korvaamaan sairaanhoitokustannukset, jotka olivat johtuneet terapiakäynneistä. Korvausvaatimus mielenterveyden häiriöstä hylättiin, koska sen ja rikoksen välisestä syy-yhteydestä ei ollut esitetty lääketieteellistä selvitystä.

Asiassa kertyneet oikeudenkäyntiasiakirjat sekä asianomistajan henkilöllisyys on määrätty salassa pidettäväksi ja pääkäsitely on toimitettu kokonaan yleisön läsnä olematta. Asiassa on tullut esille arkaluontoisia tietoja asianomistajan yksityiselämästä. Käräjäoikeuden ratkaisu on tuomiolauselmalla lukuun ottamatta niin ikään määrätty pidettäväksi salassa 60 vuoden ajaksi asian vireilletulosta 3.10.2022 lukien.

Käräjäoikeus käsitteli asian kokoonpanossa, jossa oli puheenjohtaja ja kaksi lautamiestä. Ratkaisu oli yksimielinen. Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Käräjätuomari

Katja Mäki